

CHƯƠNG TRÌNH MÔ ĐUN

(Kèm theo Thông tư số: 03/2017/TT-BLĐTBXH ngày 01/03/2017 của Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội)

Tên mô đun: Quản trị ngân hàng thương mại

Mã mô đun: MĐ 38

Thời gian thực hiện mô đun: 45 giờ; (Lý thuyết: 15 giờ; Thực hành, thí nghiệm, thảo luận, bài tập: 26 giờ; Kiểm tra: 4 giờ)

I. Vị trí, tính chất của mô đun:

- Vị trí: Mô đun Quản trị ngân hàng thương mại là mô đun thuộc nhóm kiến thức ngành trong chương trình ngành Tài chính – Ngân hàng hệ cao đẳng, được bố trí giảng dạy sau khi hoàn thành môn Quản trị học, Lý thuyết tài chính tiền tệ.

- Tính chất: Là mô đun cung cấp cho sinh viên phát triển kiến thức cơ bản về quản trị ngân hàng thương mại hiện đại cũng như từng khâu quản trị cụ thể trong hoạt động ngân hàng thương mại bao gồm Quản trị vốn chủ sở hữu; Quản trị tài sản nợ, quản trị tài sản có; Phân tích các loại rủi ro chủ yếu trong hoạt động kinh doanh của ngân hàng thương mại; Các mô hình quản trị rủi ro, các giải pháp phòng ngừa và hạn chế rủi ro tại ngân hàng hiện đại; Quản trị kết quả tài chính trong ngân hàng.

II. Mục tiêu mô đun:

Sau khi học xong mô đun Quản trị ngân hàng thương mại, học viên có khả năng:

Về kiến thức: Nâng cao kiến thức về lý thuyết và thực hành cho sinh viên có thể tiếp cận những chuẩn mực quốc tế trong quản trị Ngân hàng Thương mại và các tổ chức tín dụng ở các nước tiên tiến trên thế giới và tại Việt Nam.

Về kỹ năng:

- Xác định các hệ số an toàn có liên quan đến vốn chủ sở hữu của ngân hàng
- Ứng dụng các phương pháp nâng cao vốn chủ sở hữu
- Ước tính chi phí vốn cho nguồn vốn tiền gửi và phi tiền gửi
- Sử dụng các phương pháp quản lý tài sản nợ
- Nhận dạng các loại rủi ro trong kinh doanh ngân hàng và vận dụng phương pháp quản lý
- Đánh giá hoạt động kinh doanh của ngân hàng

Về năng lực tự chủ và trách nhiệm:

- Rèn luyện khả năng tự chủ trong học tập, làm việc độc lập hoặc làm việc nhóm.
- Tuân thủ luật và qui định của các tổ chức tín dụng.
- Có năng lực tự đánh giá, phân tích những vấn đề quản trị ngân hàng hiện đại.

III. Nội dung mô đun:

1. Nội dung tổng quát và phân bổ thời gian:

Số TT	Tên các bài trong mô đun	Thời gian (giờ)			
		Tổng số	Lý thuyết	Thực hành, thí nghiệm, thảo luận, bài tập	Kiểm tra
1	Bài mở đầu: Giới thiệu về mô đun	1	1		
2	Bài 1: Giới thiệu tổng quan về Quản trị ngân hàng thương mại	2	2		
3	Bài 2: Quản trị vốn chủ sở hữu của ngân hàng	9	3	5	1
4	Bài 3: Quản trị tài sản nợ	9	2	7	

5	Bài 4: Quản trị tài sản có	6	2	4	
6	Bài 5: Quản trị rủi ro trong kinh doanh ngân hàng	8	2	5	1
7	Bài 6: Quản trị kết quả tài chính trong ngân hàng	8	3	5	
8	Thi kết thúc mô đun	2			2
	Cộng	45	15	26	4

2. Nội dung chi tiết:

Bài mở đầu: Giới thiệu về mô đun1 giờ

Bài 1: GIỚI THIỆU TỔNG QUAN VỀ QUẢN TRỊ NGÂN HÀNG THƯƠNG MẠI

Thời gian: 2 giờ (LT: 2)

1. Mục tiêu của bài:

Sau khi học xong bài này, học viên có khả năng:

- Trình bày được hoạt động kinh doanh của ngân hàng thương mại.
- Nhận biết được khái niệm, đặc điểm, nội dung và lĩnh vực của quản trị hiện đại trong kinh doanh ngân hàng
- Trình bày được nội dung hoạch định chiến lược kinh doanh ngân hàng

2. Nội dung bài:

1.1. Tìm hiểu hoạt động kinh doanh của ngân hàng thương mại

1.1.1. Tìm hiểu hoạt động kinh doanh của ngân hàng thương mại

1.1.2. Phân tích đặc điểm kinh doanh của ngân hàng thương mại

1.2. Quản trị hiện đại trong kinh doanh ngân hàng

1.2.1. Tìm hiểu khái niệm về quản trị hiện đại trong kinh doanh ngân hàng

1.2.2. Tìm hiểu đặc điểm của quản trị ngân hàng hiện đại

1.2.3. Tìm hiểu các nội dung của quản trị kinh doanh ngân hàng hiện đại

1.2.4. Nhận biết các lĩnh vực của quản trị ngân hàng hiện đại

Bài 2: QUẢN TRỊ VỐN CHỦ SỞ HỮU CỦA NGÂN HÀNG

Thời gian: 9 giờ (LT:3, TH:5; KT: 1)

1. Mục tiêu của bài:

Sau khi học xong bài này, học viên có khả năng:

- Trình bày khái niệm, chức năng về vốn chủ sở hữu và quản trị vốn chủ sở hữu của ngân hàng thương mại
- Tính toán và đánh giá các hệ số an toàn có liên quan đến vốn chủ sở hữu; các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng vốn chủ sở hữu của ngân hàng
- Nhận dạng thành phần vốn chủ sở hữu của ngân hàng thương mại
- Ứng dụng được các phương pháp nâng cao vốn chủ sở hữu

2. Nội dung bài:

2.1. Tìm hiểu những vấn đề chung về vốn chủ sở hữu và quản trị vốn chủ sở hữu của ngân hàng thương mại

2.1.1. Khái niệm vốn chủ sở hữu

2.1.2. Chức năng cơ bản của vốn chủ sở hữu

2.1.3. Khái niệm, ý nghĩa quản trị vốn chủ sở hữu

2.2. Nhận biết thành phần vốn chủ sở hữu của ngân hàng thương mại

2.3. Xác định các hệ số an toàn có liên quan đến vốn chủ sở hữu của ngân hàng

- 2.4. Ứng dụng các phương pháp nâng cao vốn chủ sở hữu
- 2.4.1. Tăng vốn từ nguồn bên ngoài
- 2.4.2. Tăng vốn chủ sở hữu bằng nguồn bên trong

Bài 3: QUẢN TRỊ TÀI SẢN NỢ (QUẢN TRỊ TIÊU SẢN)

Thời gian: 9 giờ (LT: 2, TH: 7)

1. Mục tiêu của bài:
- Sau khi học xong bài này, học viên có khả năng:
- Trình bày được khái niệm quản trị tài sản nợ.
 - Phân biệt các thành phần của tài sản nợ
 - Phân tích các nhân tố quyết định đến nguồn vốn huy động tiền gửi
 - Tính chi phí vốn cho nguồn vốn tiền gửi và phi tiền gửi
 - Lựa chọn giữa chi phí và rủi ro trong huy động vốn
 - Vận dụng các phương pháp quản lý tài sản nợ
2. Nội dung bài:
- 3.1. Tìm hiểu những vấn đề chung về quản trị tài sản nợ của ngân hàng
- 3.1.1. Khái niệm của quản trị tài sản nợ
- 3.1.2. Phân biệt các thành phần của tài sản nợ
- 3.2. Phân tích các nhân tố quyết định đến nguồn vốn huy động tiền gửi
- 3.3. Ước tính chi phí vốn cho nguồn vốn tiền gửi và phi tiền gửi
- 3.3.1. Phương pháp chi phí quá khứ bình quân
- 3.3.2. Phương pháp chi phí vốn biên tế
- 3.3.3. Phương pháp chi phí huy động vốn hỗn hợp
- 3.4. Lựa chọn giữa chi phí và rủi ro trong huy động vốn
- 3.4.1. Các loại rủi ro tác động đến nguồn vốn huy động
- 3.4.2. Lựa chọn giữa chi phí và rủi ro trong huy động vốn
- 3.5. Vận dụng các phương pháp quản lý tài sản nợ

Bài 4: QUẢN TRỊ TÀI SẢN CÓ (QUẢN TRỊ TÍCH SẢN)

Thời gian: 6 giờ (LT: 2, TH: 4)

1. Mục tiêu của bài:
- Sau khi học xong bài này, học viên có khả năng:
- Trình bày được khái niệm, phân loại, các nguyên tắc, các yếu tố tác động đến tài sản có của ngân hàng
 - Phân biệt các thành phần của tài sản có
 - Sử dụng được các phương pháp quản lý tài sản có
2. Nội dung bài:
- 4.1. Tìm hiểu những vấn đề chung về quản trị có của ngân hàng
- 4.1.1. Khái niệm quản trị tài sản có
- 4.1.2. Phân loại tài sản có
- 4.1.3. Xây dựng các nguyên tắc quản trị tài sản có
- 4.1.4. Phân tích các yếu tố tác động đến quản trị tài sản có
- 4.2. Phân biệt các thành phần của tài sản có
- 4.2.1. Ngân quỹ
- 4.2.2. Khoản mục đầu tư
- 4.2.3. Chứng khoán đầu tư
- 4.2.4. Khoản mục tín dụng
- 4.2.5. Danh mục tài sản có khác
- 4.3. Sử dụng các phương pháp quản lý tài sản có
- 4.3.1. Phân chia tài sản có để quản lý

- 4.3.2. Quản trị dự trữ
- 4.3.3. Xây dựng chính sách tín dụng hiệu quả
- 4.3.4. Xây dựng chính sách đầu tư hiệu quả

Bài 5: QUẢN TRỊ RỦI RO TRONG KINH DOANH NGÂN HÀNG

Thời gian: 8 giờ (LT:2, TH: 5, KT: 1)

1. Mục tiêu của bài:
Sau khi học xong bài này, học viên có khả năng:
 - Trình bày được khái niệm rủi ro và rủi ro trong kinh doanh ngân hàng
 - Nhận biết các loại rủi ro trong kinh doanh ngân hàng và biết cách quản lý rủi ro
2. Nội dung bài:
 - 5.1. Tìm hiểu những vấn đề chung về rủi ro và quản trị rủi ro trong hoạt động kinh doanh của ngân hàng thương mại
 - 5.1.1. Khái niệm về rủi ro và rủi ro trong kinh doanh ngân hàng
 - 5.1.2. Quản trị rủi ro trong kinh doanh ngân hàng
 - 5.1.3. Tác động của rủi ro đến hoạt động kinh doanh ngân hàng
 - 5.2. Nhận biết các loại rủi ro trong kinh doanh ngân hàng và vận dụng phương pháp quản lý
 - 5.2.1. Rủi ro tín dụng
 - 5.2.2. Rủi ro thanh khoản
 - 5.2.3. Rủi ro tỷ giá hối đoái
 - 5.2.4. Rủi ro lãi suất

Bài 6: QUẢN TRỊ KẾT QUẢ TÀI CHÍNH CỦA NGÂN HÀNG

Thời gian: 8 giờ (LT:3, TH: 5)

1. Mục tiêu của bài:
Sau khi học xong bài này, học viên có khả năng:
 - Trình bày được thu nhập, chi phí và lợi nhuận của ngân hàng thương mại
 - Tính và đánh giá hoạt động kinh doanh của ngân hàng thương mại.
2. Nội dung bài:
 - 6.1. Tìm hiểu và xác định thu nhập, chi phí và lợi nhuận của ngân hàng thương mại
 - 6.1.1. Xác định thu nhập của ngân hàng thương mại
 - 6.1.2. Xác định chi phí của ngân hàng thương mại
 - 6.1.3. Xác định lợi nhuận của ngân hàng
 - 6.2. Đánh giá hoạt động kinh doanh của ngân hàng
 - 6.2.1. Các chỉ tiêu đánh giá hoạt động kinh doanh của ngân hàng
 - 6.2.2. Tiến hành đánh giá
 - 6.2.3. Nhận xét kết quả đánh giá

IV. Điều kiện thực hiện mô đun:

1. Phòng học chuyên môn hóa/nhà xưởng: Phòng học lý thuyết
2. Trang thiết bị máy móc: máy tính, máy chiếu
3. Học liệu, dụng cụ, nguyên vật liệu: bảng, phấn, sơ đồ, đồ thị.
 - Học liệu:
 - + Tài liệu nội bộ: *Quản trị ngân hàng thương mại*, bộ môn tài chính ngân hàng (2020) dùng cho trình độ cao đẳng nghề.
 - + Bài tập tình huống
 - + Câu hỏi, bài tập thảo luận
 - Dụng cụ: máy tính tay
 - Nguyên vật liệu: Bảng, phấn

4. Các điều kiện khác: phòng thoát mát, đủ ánh sáng, quạt gió, vệ sinh sạch sẽ.

V. Nội dung và phương pháp đánh giá:

1. Nội dung:

Về kiến thức: Trình bày được những kiến thức kiến thức cơ bản về quản trị ngân hàng thương mại hiện đại cũng như từng khâu quản trị cụ thể trong hoạt động ngân hàng thương mại như quản trị vốn chủ sở hữu; quản trị tài sản nợ - có của ngân hàng, quản trị rủi ro trong kinh doanh ngân hàng; quản trị kết quả tài chính của ngân hàng.

Về kỹ năng:

- Xác định tổng nhu cầu thanh khoản
- Xác định vốn tự có của ngân hàng.
- Tính hệ số an toàn, tỷ lệ an toàn tối thiểu
- Ứng dụng các phương pháp nâng cao vốn chủ sở hữu
- Xác định chi phí vốn cho nguồn vốn tiền gửi và phi tiền gửi
- Sử dụng các phương pháp quản lý tài sản nợ
- Nhận dạng các loại rủi ro trong kinh doanh ngân hàng và vận dụng phương pháp quản lý
- Đánh giá hoạt động kinh doanh của ngân hàng qua các chỉ tiêu tài chính

Về năng lực tự chủ và trách nhiệm:

- Rèn luyện khả năng tự chủ trong học tập, làm việc độc lập hoặc làm việc nhóm.
- Tuân thủ luật và qui định của các tổ chức tín dụng.
- Có năng lực tự đánh giá, phân tích những vấn đề quản trị ngân hàng hiện đại.

2. Phương pháp:

- Sử dụng thang điểm 10 để đánh giá cho điểm và quy đổi sang thang điểm 4 để tổng kết, đánh giá thành quả học tập của sinh viên.
- Thực hiện theo quy chế đào tạo hiện hành.
- Kiểm tra, đánh giá mô đun thực hiện theo quy định hiện hành.
- Thi kết thúc mô đun:
 - + Thời gian làm bài thi: 90 phút
 - + Hình thức thi: tự luận
 - + Sinh viên được sử dụng tài liệu
- Nội dung trọng tâm đánh giá:
 - + Lý thuyết: Từ 1 đến 2 câu theo nội dung từ bài 1 đến bài 6
 - + Bài tập thực hành: Từ 3 đến 4 bài tập trong đó bao gồm các nội dung: Xác định tổng nhu cầu thanh khoản; Xác định vốn chủ sở hữu của ngân hàng; Tính hệ số an toàn, tỷ lệ an toàn tối thiểu; Xác định chi phí vốn cho nguồn vốn tiền gửi và phi tiền gửi; Phân tích rủi ro ngân hàng; Đánh giá hoạt động kinh doanh của ngân hàng qua các chỉ tiêu tài chính; Phân tích tình hình quản lý vốn của ngân hàng.

VI. Hướng dẫn thực hiện mô đun:

1. Phạm vi áp dụng mô đun:

- Chương trình mô đun Quản trị ngân hàng thương mại áp dụng để giảng dạy cho trình độ Cao đẳng nghề. Tổng thời gian thực hiện mô đun là 45 giờ.
- Chương trình mô đun Mô đun doanh nghiệp có thể sử dụng dạy độc lập hoặc cùng một số mô đun khác cho các khoá tập huấn hoặc dạy nghề ngắn hạn.

2. Hướng dẫn về phương pháp giảng dạy, học tập mô đun:

- Đối với giáo viên, giảng viên:

Phân lý thuyết:

+ Giáo viên sử dụng nhiều phương pháp giảng dạy, nhưng chú trọng phương pháp dạy học tích cực để phát huy tính tích cực của học viên, khuyến khích sinh viên nêu câu hỏi, thảo luận cùng với giảng viên.

+ 60% giảng dạy, 40% thảo luận, đặt câu hỏi và trả lời câu hỏi.

+ Giảng viên giải thích các định nghĩa và nguyên lý cơ bản; đặt ra các vấn đề, hướng dẫn và khuyến khích sinh viên giải quyết; sau đó tóm tắt nội dung của bài học.

Phần thực hành:

+ Giảng viên trình bày phân tích và tính toán mẫu.

+ Gọi mở những tình huống áp dụng vào thực tế ở mỗi chương.

+ Giáo viên nhận xét kỹ năng thực hành của học viên, nêu ra những trở ngại, sai sót đã hoặc có thể gặp phải trong khi thực hiện công việc và cách khắc phục.

- *Đối với người học:*

+ Sinh viên tham dự giờ giảng ít nhất 70% buổi học theo quy định.

+ Hoàn thành các bài tập cá nhân và giải quyết tình huống.

+ Đọc tài liệu môn học theo yêu cầu của giảng viên.

+ Sinh viên được kiểm tra bằng cách gọi ngẫu nhiên để trình bày ý kiến của mình về một số điểm trong giờ học.

- Thực hiện các hoạt động khác theo yêu cầu của giảng viên

3. Những trọng tâm cần chú ý:

Phần lý thuyết:

- Các công thức xác định các hệ số an toàn có liên quan đến vốn chủ sở hữu của ngân hàng

- Các công thức tính chi phí vốn cho nguồn vốn tiền gửi và phi tiền gửi

- Các loại rủi ro trong kinh doanh ngân hàng và vận dụng phương pháp quản lý

- Các chỉ tiêu đánh giá hoạt động kinh doanh của ngân hàng

- Các phương pháp quản lý tài sản nợ

Phần thực hành:

- Chuẩn bị đầy đủ bài tập, giáo trình, máy tính tay, máy tính xách tay (nếu có)

- Tính hệ số an toàn, tỷ lệ an toàn tối thiểu

- Xác định chi phí vốn cho nguồn vốn tiền gửi và phi tiền gửi

- Phân tích rủi ro mà ngân hàng gánh chịu

- Đánh giá hoạt động kinh doanh của ngân hàng qua các chỉ tiêu tài chính

4. Tài liệu tham khảo:

- PGS.TS. Nguyễn Văn Dờn (chủ biên), *Quản trị ngân hàng thương mại hiện đại*, Trường ĐH Kinh tế TP.HCM, Nhà xuất bản Phương Đông, 2012

- PGS.TS. Phan Thị Cúc, *Quản trị ngân hàng thương mại*, Nhà xuất bản Giao Thông Vận Tải, 2009.

- PGS.TS. Trần Huy Hoàng, *Quản trị ngân hàng thương mại*, Nhà xuất bản Lao Động, 2010.

- PGS.TS. Phan Thị Thu Hà, *Quản trị ngân hàng thương mại*, Trường Đại học Kinh tế Quốc dân, Nhà xuất bản Giao thông Vận tải, 2009

- Luật các tổ chức tín dụng số: 47/2010/QH12, Luật sửa đổi bổ sung 17/2017/QH14

- Quyết định của thống đốc ngân hàng nhà nước số 493/2005/QĐ-NHNN ngày 22 tháng 4 năm 2005 ban hành quy định về phân loại nợ, trích lập và sử dụng dự phòng để xử lý rủi ro tín dụng trong hoạt động ngân hàng của tổ chức tín dụng.

5. Ghi chú và giải thích (nếu có):

TRƯỞNG KHOA/BỘ MÔN

GIẢNG VIÊN BIÊN SOẠN